

МІНІСТЕРСТВО РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ, БУДІВНИЦТВА ТА
ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
щодо критеріїв формування
адміністративно-територіальних одиниць
субрегіонального (районного) рівня

КИЇВ-2019

Методичні рекомендації щодо критеріїв формування адміністративно-територіальних одиниць субрегіонального (районного) рівня підготовлено Директоратом з питань розвитку місцевого самоврядування, територіальної організації влади та адміністративно-територіального устрою Мінрегіону на виконання Плану заходів з реалізації нового етапу реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні на 2019-2021 роки, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23 січня 2019 року № 77-р.

При розробці Методичних рекомендацій враховувалися норми Директиви № 1059/2003 Європейського Парламенту і Ради «Про створення загальної класифікації територіальних одиниць для статистики (NUTS)» від 26 травня 2003 року (із змінами, внесеними директивами № 1319/2013 від 09 грудня 2013 року та № 868/2014 від 08 серпня 2014 року).

Запропоновані Методичні рекомендації мають виключно інформаційний характер та не встановлюють норм права.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

щодо критеріїв формування адміністративно-територіальних одиниць субрегіонального (районного) рівня

1. Методичні рекомендації щодо критеріїв формування адміністративно-територіальних одиниць субрегіонального (районного) рівня (далі – Методичні рекомендації) встановлюють основні вимоги, характеристики, умови та критерії до адміністративно-територіальних одиниць субрегіонального (районного) рівня, їх адміністративних центрів, меж та складу під час їх формування.

2. Для цілей застосування цих Методичних рекомендацій наведені нижче терміни вживаються у наступному значенні:

одиниця адміністративно-територіального устрою субрегіонального (районного) рівня (далі – ОСР) – частина території Автономної Республіки Крим, області, яка складається з територій сільських, селищних, міських територіальних громад і є просторовою основою для організації і діяльності місцевого органу виконавчої влади, територіальних органів міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, що представляють спільні інтереси територіальних громад;

адміністративний центр ОСР – населений пункт, визначений для розташування місцевого органу виконавчої влади, територіальних органів міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, що представляють спільні інтереси територіальних громад;

зона доступності адміністративного центру ОСР (далі – зона доступності) – територія навколо адміністративного центру ОСР, яка визначається відповідно до цих Методичних рекомендацій для організації і діяльності місцевого органу виконавчої влади, територіальних органів міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, що представляють спільні інтереси територіальних громад, для здійснення ними на цій території передбачених законодавством повноважень та/або надання відповідних послуг.

3. Кожна ОСР утворюється в межах Автономної Республіки Крим, однієї області та складається з територій кількох сільських, селищних, міських територіальних громад.

4. ОСР відповідає таким критеріям:

1) територія ОСР є компактною, географічно цілісною та нерозривною (відсутність територіальних анклавів та екславів);

2) чисельність постійного населення ОСР становить, як правило, не менше, ніж 150 тисяч осіб.

Для цілей застосування цих Методичних рекомендацій чисельність постійного населення визначається за даними територіального органу центрального органу виконавчої влади в галузі статистики відповідної області станом на 1 січня року, в якому здійснюється формування ОСР.

5. Адміністративні центри ОСР визначаються в такій послідовності:

1) міста – обласні центри.

Будь-який населений пункт, розташований у межах 30-ти кілометрової зони доступності від межі міста – обласного центру, не може розглядатися як потенційний адміністративний центр ОСР;

2) міста, чисельність постійного населення яких становить не менше, ніж 50 тисяч осіб.

Якщо межі двох або більше міст, чисельність постійного населення яких становить не менше, ніж 50 тисяч осіб, розташовані один від одного на відстані менше, ніж 30 кілометрів, адміністративним центром ОСР визначається місто, чисельність постійного населення якого найбільша.

6. Зона доступності визначається по автомобільних дорогах з твердим покриттям на відстані до 60 кілометрів від межі адміністративного центру ОСР.

Зона доступності може бути більшою чи меншою, ніж 60 кілометрів, з урахуванням якості автомобільних доріг або особливостей рельєфу, які суттєво ускладнюють сполучення між окремими населеними пунктами та адміністративним центром ОСР (ріки без мостів, гори тощо).

7. Території сільських, селищних, міських територіальних громад, що розташовані у 60-ти кілометровій зоні доступності адміністративних центрів ОСР (визначених згідно з критеріями, встановленими у пункті 5 цих Методичних рекомендацій), як правило, включаються до складу відповідної ОСР.

8. Якщо на територіях, розташованих за межами зон доступності адміністративних центрів ОСР, визначених згідно з критеріями, встановленими у пункті 5 цих Методичних рекомендацій, постійно проживає більше, ніж 150 тисяч осіб:

1) на таких територіях може бути сформовано іншу (інші) ОСР з урахуванням критеріїв, встановлених у пункті 4 цих Методичних рекомендацій; або

2) такі території можуть бути включені до іншої (інших) ОСР за умови, що на таких територіях відсутні населені пункти з чисельністю постійного населення більше, ніж 10 тисяч осіб.

9. Якщо на територіях, розташованих за межами зон доступності адміністративних центрів ОСР, визначених згідно з критеріями, встановленими у пункті 5 цих Методичних рекомендацій, постійно проживає менше, ніж 150 тисяч осіб:

1) такі території можуть бути включені до території ОСР, сформованої з урахуванням критеріїв, встановлених у пунктах 5 та 7 цих Методичних рекомендацій; або

2) на таких територіях може бути сформовано іншу ОСР за умови послідовного дотримання вимог щодо:

а) можливості включення до території ОСР, що формується, частини територій із зон доступності суміжної (суміжних) ОСР за виключенням територій з 30-ти кілометрових зон доступності;

б) чисельності постійного населення ОСР, що формується, та суміжної (суміжних) ОСР більше, ніж 150 тисяч осіб в кожній;

в) наявності на території ОСР, що формується, населеного пункту (пунктів), чисельність постійного населення якого (яких) становить не менше, ніж 20 тисяч осіб.

10. Адміністративним центром ОСР, сформованої згідно з підпунктом 1 пункту 8 цих Методичних рекомендацій, визначається населений пункт, чисельність постійного населення якого становить, як правило, більше, ніж 10 тисяч осіб, та в зоні доступності якого постійно проживає більше населення, ніж в зонах доступності інших населених пунктів, чисельність постійного населення яких становить більше, ніж 10 тисяч осіб (у разі їх наявності на території ОСР, сформованої згідно з підпунктом 1 пункту 8 цих Методичних рекомендацій).

11. Адміністративним центром ОСР, сформованої згідно з критеріями, встановленими у підпункті 2 пункту 9 цих Методичних рекомендацій, визначається населений пункт, розташований за межами 30-ти кілометрової зони доступності адміністративних центрів ОСР, визначених відповідно до критеріїв, встановлених у пункті 5 цих Методичних рекомендацій, чисельність постійного населення якого становить не менше, ніж 20 тисяч осіб, та в зоні доступності якого постійно проживає більше населення, ніж в зонах доступності інших населених пунктів, чисельність постійного населення яких становить не менше, ніж 20 тисяч осіб (у разі їх наявності на території ОСР, сформованої згідно з критеріями, встановленими у підпункті 2 пункту 9 цих Методичних рекомендацій).

12. Межі ОСР встановлюються, як правило, на рівній відстані між їх адміністративними центрами по зовнішніх межах територій сільських, селищних, міських територіальних громад.

13. Якщо територіальна громада розташована на рівній відстані до адміністративних центрів двох або більше ОСР, територія такої територіальної громади включається до території ОСР, відстань від адміністративного центру якої до центру такої територіальної громади є найменшою.